

Høringsuttalelse NOU 2011:20 Ungdom, makt og medvirkning

Innledning

Barne- og likestillingsdepartementet har oversendt NOU 2012:20 *Ungdom, makt og medvirkning* på høring, med svarfrist 07.05.2012. Her følger en uttalelse fra Ungdommens fylkesråd (UFR) i Troms, som er et arbeidsutvalg valgt av Ungdommens fylkesting (UFT) i Troms.

Ungdommens fylkesråd ønsker å komme med følgende innspill til NOU om “Ungdom, makt og medvirkning”:

Kap. 1:

UFR er svært glade for at BLD har tatt initiativ til en så omfattende utredning om ungdom, makt og medvirkning. Det fremmes mange gode forslag som vi håper kan styrke både demokratiet og ungdoms mulighet til å påvirke sine egne liv.

Kap. 2:

Sammensetningen av utvalget er ikke geografisk og aldersmessig optimalt. De fleste i utvalget kommer fra store byer og der vil perspektivet og mulighetene for deltakelse være helt annerledes enn f.eks i Berg kommune i Troms. Eliteperspektivet utvalget har gitt uttrykk for, kjenner vi derfor oss ikke helt igjen i. For de små kommunene i nord er det veldig viktig at noen engasjerer seg, enn hvem som engasjerer seg. Små kommuner, med lange transportavstander har også helt andre utfordringer enn bykommuner.

Utvalget burde også hatt flere medlemmer som er under myndighetsalder, for å få det perspektivet med.

Kap 3:

UFR har registrert at Elevundersøkelsen viser at elevenes opplevelse av **elevmedvirkning** i skolen har en lav score i mange fylker. Elevmedvirkning er en rettighet elever har. Elev- og lærlingeombudet har en viktig funksjon for å fremme det. Alle fylker har ikke et elev- og lærlingeombud. I dag har ombudene ulike retningslinjer og mandat. Dette burde vært samordnet slik at alle opererer etter de samme instruksene. Skolering av elevråd og å arbeide for økt elevmedvirkning er viktige oppgaver for et slikt ombud. Slik blir elever best i stand til å ivareta egne rettigheter. UFR støtter også forslaget om å opprette en forsøksordning med egne **lærlingeråd** på fylkeskommunalt plan.

UFR støtter forslaget om å innføre ett nytt **demokratifag** i grunn- og videregående skole. Det vil være viktig for å få ferdigheter og få mer kontakt med andre demokratiske aktører utenfor skolen. Et slikt fag vil også kunne gi de som ikke er engasjerte kunnskap til å bli mer aktive i sine egne liv og i samfunnet. Skolevalg er en viktig del av demokratiopplæringa.

Til forslaget om å **lovfeste elevgrupperåd** vil UFR understreke at det er viktig at lærere som skal følge elevrådene må få **kompetanseheving på veiledning** av elevråd. Ofte blir lærere “plassert” i jobben og de kommer dit umotiverte noe som kan smitte over på elevrådene. Det er ofte en utfordring å få elevråd til å fungere pga. stor gjennomtrekk. Læreren er derfor en viktig støttespiller og kontinuitetsbærer.

UFR er enig med utvalget i at på grunn av unges engasjement i ungdomsråd, politiske møter og i organisasjonsarbeid, må **fravær i videregående skole utvides til 20 dager**. Dette må gjøres gjeldende allerede fra skoleåret 2012/2013. 10 dagers regelen gjør at engasjerte elever ikke kan utføre sine verv på en tilfredsstillende måte. UFR mener også at tillitsverv og lignende må gis grunnlag for alternative arbeidskrav i relevante fag.

Kap. 5:

Denne utredningen er, i likhet med andre NOU-er, skrevet på et **vanskelig språk** med mange akademiske og byråkratiske ord som gjør det vanskelig å lese og forstå for ungdom. Denne utredningen er viktig og den angår oss i aller høyeste grad, derfor burde det vært laget en ungdomsvennlig versjon. Det ville vært å tilrettelegge for ungdomsmedvirkning i praksis. Dokumentet er også et godt eksempel på hvilke saksdokumenter ungdomsråd må forholde seg til både lokalt og regionalt, i vanskelighetsgrad. UFR er derfor enige med utvalget i at det bør utarbeides **ungdomsvennlige versjoner av viktige politiske dokumenter** i saker som angår ungdom – på alle nivå.

UFR er enige med flertallet i utvalget om at det ikke er riktig å **lovfeste ungdomsråd**. Mange kommuner i Troms er små og vil slite med å finne nok ungdommer som vil engasjere seg fra år til år. Det bør heller ikke være en tvang rundt et slikt ungdomsengasjement. Erfaringen viser ofte at det fungerer dårlig.

UFR er enige med utvalget i at det bør utformes **nasjonale retningslinjer** for kommunale ungdomsråd og at det bør utløse statlige midler for kommuner som følger disse. UFR mener at dette også kan gjøres på regionalt nivå, i fylker som etablerer et arbeidsutvalg (Ungdommens fylkesråd) som utgår fra Ungdommens fylkesting. Et slikt AU/UFR har jevnlig møter og kan følge saksgangen på en tettere måte enn et organ som møtes en gang i året. Å ha et Ungdommens fylkesting, eller et annet organ på regionalt nivå kan være veldig stimulerende for ungdomsrådsarbeidet i kommunene. UFR får mer kompetanse og kan bidra med kursing, nettverk, regionale- og fylkesvise ungdomskonferanser slik det er gjort i Troms. Det regionale nivået stimulerer til økt deltakelse i demokratiet gjennom utvikling av talenter og ungt engasjement, også i kommunene. Gjennom det regionale organet får man viktig nettverk, mer kunnskap og man lærer man å ha respekt for ulikheter og politiske forskjeller.

UFR vil også understreke at ungdomsråd både lokalt og regionalt er veldig avhengig av **administrativ støtte**. UFR vil også peke på verdien av at ungdomsrådene i kommunene **samarbeider interkommunalt/regionalt**. For små kommuner er det kjempeviktig.

UFR støtter ikke utvalget som er negative til å etablere et **nasjonalt medvirkningsorgan**. UFR mener derimot det er viktig, i det mange av de sakene ungdom er opptatte av må reises på et nasjonalt nivå. Det er en naturlig og viktig linje fra det lokale – regionale – nasjonale som ungdom selv må få utøve. Det er medvirkning i praksis. UFR er ikke enige med utvalget som mener dette er et **eliteprosjekt**. Det er fylkene sitt ansvar å sørge for god representativitet – akkurat som det gjøres til Stortinget. Skal tilliten stoppe når man kommer til det nasjonale nivået? Hvis Stortinget kan tale på vegne av noen, hvorfor kan ikke et nasjonalt ungdomsorgan gjøre det? Hvis dette er et eliteprosjekt, hva er Stortinget da? Politikk er ikke bare for ressurssterk ungdom. Alle kan delta og du blir ressurssterk når du deltar.

Kap. 6:

UFR støtter mindretallet i utvalget som mener at **stemmerettsalderen senkes til 16 år** ved kommune- og fylkestingsvalg som en permanent ordning. Det vil være med på å få engasjert flere unge i samfunnet, og at unges stemme blir tellende i likhet med de over 18 år – Her vises til medvirkning i FN's barnekonvensjon.

Kap. 8:

UFR er enige i at unges personvern må beskyttes i enda større grad enn i dag.

- a. slettmeg.no må bli en fast ordning
- b. Foreldre må få innskrenket rett til å publisere opplysninger om egne barn på nett
- c. Det er viktig med opplæring i personvern

UFR er uenige i forslag og påstand om at kontakt med media kan anses som negativt.

UFR støtter opp om at det gis midler til forskning på de områder som ikke er tatt med i våre 11 punkter og som er tatt inn i høringsutkastet under **kapitel 10 – Økonomi**.

Med vennlig hilsen
Ungdommens fylkesråd i Troms

Mads Adrian Hansen
Nadia Lilleng
Nicklas Johansen
Julie Bremnes
Håkon Nygård
Iiril Myrvang Gjørsv
Ragnhild Berg Nilsen

Tromsø 07.05.12